

Dejana Tavas, univ. spec. educ.

OŠ V. Nazora Rovinj

Pričanje priča (storytelling) opet je u modi

*Reci mi činjenicu i naučit ću.
Ispričaj mi istinu i vjerovat ću,
ali ispričaj mi priču i ona će živjeti
u mom srcu zauvijek.*

Indijanska poslovice

Pripovijedanje (*storytelling*) je nastup pripovjedača u kojem on neposredno pred publikom iznosi određeni slijed događaja (Miller, 2008).

Svatko od nas neprestano priča priče iz vlastitoga života i dijeli priče s ostalim ljudima. One nam pružaju pomoć i olakšavaju snalaženje u životu, pomažu u teškim trenucima te utječu na naše ponašanje i poimanje vrednota. Priče ne trebaju samo djeca, trebaju ih i odrasli. Priča je uvijek upućena nekomu. Uvijek postoji pripovjedač, priča, nešto o čemu se pripovijeda i netko komu se pripovijeda.

Djeca posebno trebaju priče, a priče jednako tako trebaju djecu. Današnja djeca, koja žive u u užurbanome i nepredvidivome svijetu koji često ne razumiju, trebaju linearno strukturirane priče uz pomoć kojih će svijet objasniti sebi, ali i sebe bolje razumjeti. Djeca izražavaju svoju potrebu za kontaktom, pripovijedanjem onoga što se tijekom dana dogodilo i ponovnim proživljavanjem onoga što su doživjela traženjem da im pričamo priču. Roditelji, odgojitelji i učitelji koji razumiju te želje pričaju vrijedne priče kojih se sjećaju, koje su njih usmjerile ili ih sami izmišljaju.

Sjećate li se priča o Arhimedu, Van Goghovu uhu, Newtonu, Kolumbovom jajetu? Zna li definirati arhimedov zakon ili formulu newtonova zakona gravitacije?

Priče su posebno dobro motivacijsko sredstvo, kako za sveukupno učenje, tako i za učenje jezika. Dijete ne usvaja govor samo govoreći, već i slušajući. Agazzi (1950) kaže da se jezik uči slušajući, govoreći i promatrajući. Nažalost, danas se često zaboravlja u kojoj mjeri

pričanje doprinosi cjelokupnoj osobitosti djeteta i potiče kognitivni, emocionalni, socijalni, etički i govorni razvoj.

Pričanje ili pripovijedanje

Iako se pričanje i pripovijedanje često smatraju sinonimima, u literaturi se pripovijedanje definira kao širi pojam koji obuhvaća i pričanje i prepričavanje.

Kuvač (2005) pripovijedanje definira kao složenu jezično-spoznajnu sposobnost koja na jezičnome planu zahtijeva strukturiranje priče, odnosno stvaranje početka, sredine i kraja, a na jezičnome planu dekonstruiranje jezika i jezično oblikovanje priče.

Težak (1998) kaže da se termin pričanje odnosi samo na živo usmeno izlaganje izvornoga sadržaja, a prepričavanje je usmena interpretacija onoga što smo čuli ili pročitali.

Pavličević – Franić (2005) iznosi da kod pričanja moramo iznositi vlastiti rječnik, sposobnost stvaranja rečenica i povezivanje podataka i pojedinosti u harmoničnu cjelinu pa ga nazivamo kreativnim, a prepričavanje interpretacijskim činom.

Dakle, pričanje zahtijeva više originalnosti, kreativnosti, mašte i pripovjedačkoga umijeća nego za prepričavanje. Tijekom pričanja stvaramo novu priču na osnovu poticajnoga teksta ili događaja/doživljaja nadopunjujući tekst vlastitom verbalnom ili neverbalnom interpretacijom.

Povijesni razvoj pričanja

Krenimo ispočetka... u više od 27.000 godina, otkad su otkrivene prve slike, pripovijedanje priča bila je jedna od naših najosnovnijih komunikacijskih metoda. **Pripovijedanje (storytelling)** je drevna umjetnost premještanja događaja u jezik, riječi, slike i zvukove uz improvizacije i izmišljanja. O dalekoj povijesti pripovijedanja svjedoče škrabotine i crteži na spiljama, koji pričaju priče, kao i crteži u kratkotrajnim medijima pijesku, lišću, bambusu, kamenu, glini, bjelokosti, lončarstvu, u kompleksnom tetoviranju (tattooingu) ljudske kože. Ljudi su u svim vremenima i mjestima pričali priče. Prvi oblici pričanja priča bili su usmeni u kombinaciji s gestama i mimičkim izrazom lica., prenošeni od koljena do koljena i preživljavali su isključivo na sjećanju pripovjedača, kao sredstvo zabave, obrazovanja i ubrizgavanja moralnih vrijednosti, pa tako svaka kultura ima svoje priče, legende i svoje pripovjedače. Kako se stvarao jezik, simboli i pismo, stabilni prijenosni mediji čuvali su priče koje su prepisivane i

razmjenjivane. Razvoj tehnologije mijenja i alate dostupne pripovjedačima. Sada se čuvaju na filmu, u elektronskim i digitalnim oblicima.

Pripovijedanje djeluje snažnije od gledanja filma, jer poruke, slike i misli poput pozitivnih ili negativnih uspomena mogu dovesti do dubljih problema koje imamo. Likovi u pričama prolaze kroz sukobe koji su zajednički za većinu nas pa pronalaze nove načine rješavanja konflikata. Prije rješavanja problema likovi ponekad prolaze vrlo teške životne situacije, no uvijek pronađu način da ih slome i oslobode se. Priče su po svojoj prirodi jednostavne pa naš analitički um i kritička svijest može uživati u odmoru koji joj daje jednostavnost. To je zbog toga što one razgovaraju s našim nesvjesnim i pred-svjesnim dijelovima, koje ne razumiju složenost. Djeluju poput lijepe uspomene ili od ranije naučene lekcije. No što ih više slušamo, dublje poruke stižu u naš um. Tako čak i oni koji ne vole slušati jer misle da su priče previše simplificirane imaju koristi.

Priča je kamen temeljac učenja. Djeca svoj materinji jezik ne uče sjedeći za stolom i rješavajući zadatke izolirani od svojih vršnjaka uvježbavajući sadržaje izvan konteksta. Kroz tradicionalne priče ljudi izražavaju svoje vrijednosti, strahove, nade i snove. Usmene priče izravni su izraz književne i kulturne baštine; i kroz njih ta baština se cijeni, razumije i čuva na životu. Kroz priču slušatelji doživljavaju posredni osjećaj za prošlost i jedinstvo s različitim kulturama sadašnjosti.

Jednom davno, učitelji nisu koristili pomodne PowerPoint prezentacije, projektore, pa čak ni ploče, nego su svoje su znanje dijelili pričajući priče. Pripovijedanje je najstariji oblik učenja. Učitelj koji donosi više priča, primjera ili različitih gledišta u svoja predavanja je uspješniji od drugih koji samo nižu činjenice, a posebno su uspješni oni koji uspijevaju postići uživanje učenika u sadržaj tako da se osjećaju kao da su i sami dio priče i grade je do kraja, tj. rješavanja zadanog problema.

Osnovna je razlika između pričanja i čitanja ta da je pripovjedač slobodan, a čitač vezan. Pripovjedač je slobodan, stoji ili sjedi, može se kretati, ali i mijenjati priču ovisno o vlastitome raspoloženju ili raspoloženju publike.

Ispričana je priča uvijek spontanija od pročitane, a veza s publikom neposrednija nego kad se između publike i izvođača nalaze napisane riječi. U originalnim izvedbama, pripovjedač možda ne zna cijeli tekst, ali zato čini niz improvizacija pa priča dobiva uvijek različit oblik početka, zapleta i kraja. Slušatelj vizualizira znakove pa i on improvizira stvarni tekst. Tako ni jedna usmena priča nije ispričana na isti način. U pripovijedanju je uz pripovjedača koji prikazuje

neko iskustvo, uvijek vrlo važna i publika, koja prima poruke i stvara osobne mentalne slike od riječi koje su čuli i gesti koje su vidjeli. Tako publika postaje ko-kreator umjetnosti pripovijedanja.

Zašto pričati priče u razredu

U svom najjednostavnijem obliku, pripovijedanje ostaje snažan element komunikacije, pri čemu je priča jednako važna kao tekstovi u udžbenicima jer one humaniziraju učenje. Priče dodiruju naše osjećaje i tjeraju nas da nasmijemo, plačemo, strašimo i ljutimo.

Priče su poznati i dostupni oblici razmjene informacija.

Neki učenici mogu biti zastrašeni apstraktnim konceptima ili mogu sumnjati u svoju sposobnost razumijevanja pa im priča može olakšati učenje, omogućiti im da se opuste i shvate konkretan primjer prije prelaska na apstraktan materijal.

Ponekad se priče mogu odnositi i na proces učenja; priče iz prošlosti o ljudima kojima nije bilo lako, ali su ipak uspjeli mogu poslužiti kao inspiracija.

Priča iz iskustva može stvoriti više osobnih veza između učenika i učitelja, a ovaj odnos može dovesti do pozitivnog razrednog ozračja. Učenici uživaju vidjeti ljudsku stranu svojih učitelja. Kao dodana korist, u razrednim raspravama, takvo otvaranje može potaknuti uzajamnost i pomaže stvoriti ozračje u kojemu su učenici spremniji podijeliti svoja mišljenja i iskustva.

Priče su način na koji informacije spremamo u mozak. Ako učitelji pri poučavanju koriste samo raznolike podatke i činjenice bez ikakvoga povezivanja, mozak nalikuje ormaru u kojemu su stvari razbacane i vjerojatno zagubljene. Priče nam pomažu da informacije zapamtimo i organiziramo, a te sadržaje povežemo. Priče djeluju ravno na srce.

Mnogi učitelji smatraju da im pričanje priča oduzima vrijeme od učenja važnijih stvari, ali tome nije tako. Pričanje je dio učenja i čini poučavanje mnogo moćnijim.

Priča može poslužiti kao motivacija za čitanje određenoga djela i bolje razumijevanje autora.

Zašto je naš mozak aktivan dok slušamo priču?

Svi uživamo u dobroj priči, bilo da je roman, film ili jednostavno nešto što nam jedan od naših prijatelja objašnjava da su doživjeli. Zašto se osjećamo tako mnogo angažirani kad čujemo priču o događajima?

To je sasvim jednostavno. Ako slušamo PowerPoint prezentaciju s dosadnim nabranjima, neki se dijelovi mozga aktiviraju. Znanstvenici to nazivaju Bročino područje i Wernickeovo područje. Sve u svemu, potiče naše dijelove jezika za obradu u mozak gdje se riječi dekodiraju u značenje. I to je to, ništa drugo se ne događa.

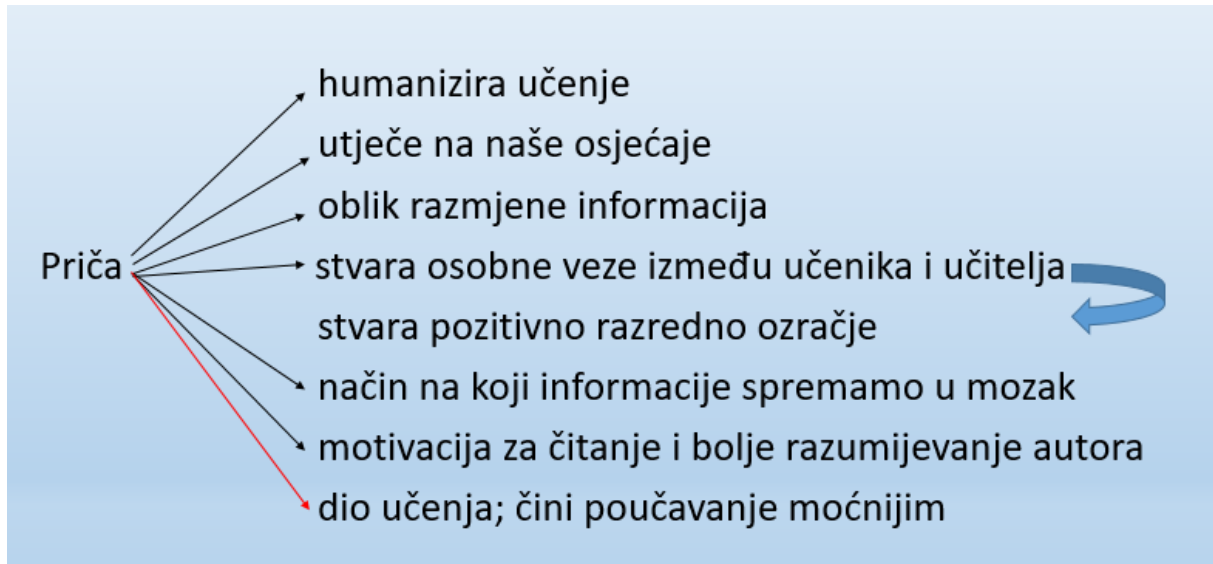
Međutim, kada nam se priča priča, stvari se dramatično mijenjaju, prema istraživačima u Španjolskoj. Ne samo da su se aktivirali dijelovi jezika koji se obrađuju u našem mozgu, već priča može aktivirati cijeli mozak.

Kad god čujemo priču, želimo ju povezati s jednim od naših postojećih iskustava. Dok smo zaposleni u potrazi za sličnim iskustvom u našem mozgu, aktiviramo dio koji se zove insula, što nam pomaže da se povežemo s istim iskustvom boli, radosti, straha ili drugoga osjećaja.

NASTAVNE STRATEGIJE S UKLJUČIVANJEM PRIČE

Zašto pričati priče u razredu?

Trebamo li pomno isplanirati priču ili ju ispričati spontano? Trebamo li se pridržavati zahtjeva pripovijedanja ili jednostavno dopustiti zabavu? Iskreno, nema pravog ili krivog načina da ih uključite. Evo nekoliko jednostavnih pristupa za uključivanje pripovijedanja u učionicu:

Podijelite svoje priče samo za zabavu: Pričajte im o tome kada ste bili njihove dobi, o vremenima koje ste propustili, uspjeli ili o poučnim uspjesima koje ste naučili. To stvara snažnu vezu između vas i vaših učenika, dopuštajući im da znaju da se možete osloniti na njih i obrnuto.

Upotrijebite priče za upoznavanje: Započnite sat zanimljivom pričom, ali onom koja je relevantna za cilj predavanja.

Koristite priče kao ilustracije: Kada razmišljate o razmjerno teškom konceptu s vašim razredom jedan jednostavan način objasniti je ilustrirati koncept pričom.

Povezivanje veza s ciljevima učenja: želimo da naši učenici razviju vještine slušanja i možemo uključiti pripovijedanje u veću sliku postizanja tih ishoda.

Pričajte priče kako bi se angažirali nezainteresirani učenici: neki učenici imaju poteškoća pri povezivanju s teškim udžbenicima ili apstraktnim konceptima. Međutim, ti isti učenici

obično imaju malo veze s pričama. Kroz pripovijedanje priča, život i učenje čine relevantnijima, što nezainteresirane učenike potiče na aktivnost.

VRSTE PRIČA

Postoji nekoliko različitih vrsta priča koje možete potencijalno ispričati u razredu. Značajno je poznavanje svakog tipa, pa ako vam nedostaje jedna vrsta, možete ga zamijeniti drugom.

Prava priča iz vlastitog života.

Prava priča iz života nekoga koga poznajete, poput prijatelja, člana obitelji ili susjeda.

Prava priča iz vijesti ili trenutnog događaja.

Priča koja se dogodila negdje u povijesti.

Izmišljena priča, s likovima ili događajima.

"Zamislite ako ..." priča koja postavlja hipotetsku situaciju.

Naravno, postoje razni žanrovi i stilovi pripovijedanja, ali gore navedeni popis predstavlja bitnu raznolikost koju možete uključiti u razred.

Neka učenici pričaju svoje priče

Dok pričate svoje priče, prepoznajte kako se povezujete s učenicima na drugoj razini. Ali zašto bi oni moć pripovijedanja zadržali za sebe? Možete pomoći učenicima da postanu i njihovi moćni pripovjedači!

Dopustite im da pišu, ilustriraju i govore svoje vlastite priče. Način na koji to utjelovite može varirati ovisno o vašim ciljevima kurikuluma, ali je neophodno da djeca razumiju kako reći dobru priču i kako se to odnosi na učinkovito postizanje cilja.

PRIPOVJEDAČ

U vrijeme oralne kulture pripovjedač nije mogao biti bilo tko. Morao je imati određeni talent, svladati vještine pripovijedanja, a dobri pripovjedači bili su dočekivani i slavljani poput junaka.

Mogu li učitelji biti dobri pripovjedači?

Mi to već jesmo.

Prvo trebamo odabrati priču.

ODABIR PRIČE

Postoji mnoštvo izvora za priče - aktualni događaji, povijest, televizijski programi, klasičnu književnost ili dramu, i osobno iskustvo (vaše i drugo). Često polazimo od tekstova odgovarajućih za dob učenika, ali sama starost ne može uvijek biti polazište jer se inače zanemaruje individualan pristup svakome djetetu. Utjecaj jedne priče na djecu iste dobi može biti vrlo različit. To ovisi o okruženju u kojemu dijete raste, gdje stanuje, odnosima među članovima obitelji, njegovim znanjima i interesima te o poznavanju i korištenju medija. Stoga moramo biti upoznati s različitim pričama i različitim autorima.

Prije pričanja:

- nekoliko puta pročitati priču
- izdvojiti ključne rečenice/ događaje
- zapamtiti tijek radnje u slikama
- razmisliti o osnovnom tonu priče, simbolima, porukama
- samostalno uvježbati pričanje priče

Kako dobro ispričati priču?

- pričati bez tekstualnoga predloška (napamet znati tijek radnje i ključne rečenice)
- stvoriti prisnu atmosferu (krug)
- upotrebljavati geste i mimiku kako bismo potpomogli radnju i njezin tijek
- uvažavati vrednote govorenoga jezika
- ne pričati prebrzo
- održavati kontakt očima
- mijenjati jačinu, ritam, brzinu, intonaciju...
- koristiti jasan i razumljiv jezik (obogaćivati ga s novim riječima)

Digitalno pripovijedanje

Dana Atchley i Joe Lambert 1994. moderniziraju pripovijedanje osnivanjem Centra za digitalno pripovijedanje u San Franciscu. Njihove početne digitalne priče bile su osobne uspomene obogaćene slikama, snimljenim pripovijedanjem i glazbom.

Digitalno pripovijedanje pruža bogatstvo mogućnosti za uključivanje učenika u učenje sadržaja u učionici. Bez obzira na sadržaj koji istražuju, proces istraživanja, pisanja, stvaranja i uređivanja digitalne priče, gradi bitne vještine pismenosti 21. stoljeća kod učenika.

NEKOLIKO NAČINA DIGITALNOG PRIPOVIJEDANJA:

1. VIZUALNA POEZIJA

Svrhovit (namjeran) izbor riječi poezije potiče blisko, pažljivo čitanje. Neka učenici kreiraju svoje inačice tekstualnih pjesama s digitalnim pripovijedanjem kako bi pokazali razumijevanje autorovog izbora i namjere riječi. Dok stvaraju svoje vizualne pjesme, učenici "tumače riječi i fraze kako se koriste u tekstu, uključujući određivanje tehničkih, konotativnih i figurativnih značenja, te analiziraju kako određene riječi mogu oblikovati značenje ili zvuk". Učenici bi također trebali pronaći ili stvoriti glazbu kako bi pojačali osjećaje koje pjesma izaziva. Konačan je proizvod multimedijalna verzija pjesme, odnosno digitalna priča koja pomaže gledatelju da bolje razumije poeziju.

2. NAJAVA KNJIGE (vodič, trailer)

Učenička izvješća o knjizi obično predstavljaju površne informacije: naslov, autor, sažetak i mišljenje. Umjesto ove vrste izvješća, zamolite učenike da kreiraju kratku, brzu knjižnu najavu (vodič). Slično kao najave za filmove, i najave za knjige trebaju biti dizajnirane za privlačenje publike, prikazujući tekst na način koji motivira gledatelje da odaberu ovu knjigu iz knjižnice.

3. VIJESTI

Naši su učenici odrasli gledajući televiziju. Mnogi učenici provode gotovo toliko vremena gledajući televiziju nego što provode u školi! Jedna od rijetkih vrsta televizijskih programa koje djeca ne uživaju gledanje je, naravno, vijest. Izazovite svoje učenike da iznesu izvješće o vijestima koje bi željeli gledati na temelju sadržaja koji učite.

Studenti koji izrađuju zanimljiva izvješća o vijestima moraju organizirati i sažeti informacije, pomažući im da bolje razumiju i zadrže sadržaj. Da bi bili jasni i sažeti, učenici se trebaju

usredotočiti na zanimljive, točne riječi i terminologiju. Dok vježbaju i bilježe izvještaje, oni vježbaju intonaciju i tečnost.

4. VIDEO BIOGRAFIJA

Podsjetite učenike da biografije nisu uvijek knjige ... možda su gledali televizijske emisije o omiljenom pjevaču ili glazbeniku ili uživali u životopisu o nekome kome se dive.

Korištenje digitalnog pripovijedanja pri biografijama pomaže spriječiti da njihovo pisanje postane popis nepovezanih činjenica. Dok učenici kombiniraju svoje rezultate istraživanja sa slikama, zvukom i drugim medijima kako bi stvorili uvjerljivu pripovijest, uče da čak i biografije mogu biti informativne i snažne.

5. INTERVJUI

Uobičajen intervju je razmjena pitanja i odgovora između dvije osobe, no definiciju možete proširiti na uključivanje životinja, virusa ili čak povijesnog pronalaska. Intervjuiranje ne-ljudskih subjekata, poput cjepiva protiv bolesti ili lađe kralja Zvonimira, pruža izvanredne mogućnosti za izražavanje učenika.

Takav intervju pomaže učenicima da nauče organizirati, kombinirati i odrediti činjenice i ideje. U svijetu koji je preplavljen informacijama, intervjuiranje im pomaže da shvate da su pitanja koja treba pitati - i kako ih pitati - jednako važna kao i znati sve odgovore.

Digitalno pripovijedanje u svojoj najosnovnijoj jezgri je praksa korištenja računalnih alata za pričanje priča. Postoji mnoštvo drugih pojmova koji se koriste za opisivanje ove prakse, poput digitalnih dokumentaraca, računalnih pripovijesti, digitalnih eseja, elektronskih memoara, interaktivnih pripovijedanja itd., ali općenito se svi okreću oko ideje kombiniranja umjetnosti pričanja priča s raznim multimedijama, uključujući grafiku, audio, video i web izdavaštvo.

Kao i kod tradicionalnog pripovijedanja, većina digitalnih priča usredotočuje se na određenu temu i sadrži određenu točku gledišta. Međutim, kako to ime govori, digitalne priče obično sadrže mješavinu računalnih slika, teksta, snimljenih audiozapisa, videoisječaka i / ili glazbe. Digitalne priče mogu se razlikovati u duljini, ali većina priča koje se koriste u obrazovanju obično traje 2 do 10 minuta. Teme korištene u digitalnom pripovijedanju kreću se od osobnih

priča do pripovijedanja povijesnih događaja, od istraživanja života u vlastitoj zajednici do traženja života u drugim krajevima svemira i doslovno, sve između njih.

Unatoč naglasku na računalnoj tehnologiji, digitalno pripovijedanje nije nova praksa. Jedan od najzanimljivijih pionira terena je Joe Lambert, suosnivač Centra za digitalno pripovijedanje (CDS), neprofitne organizacije društvene umjetnosti u Kaliforniji, Berkeley. CDS pomaže mladima i odraslima u stvaranju i dijeljenju osobnih pripovijesti kroz kombinaciju zamišljenog pisanja i alata digitalnih medija od ranih 1990-ih.

Vještine 21. stoljeća

Kada učenici koriste digitalno pripovijedanje, ono pruža snažan temelj u mnogim vrstama pismenosti, uključujući informatičku pismenost, vizualnu pismenost, tehničku pismenost i medijsku pismenost.

Kao odgovor na nove zahtjeve informacijske dobi, učitelji sada integriraju tehnologiju u kurikulum. Tradicionalna pismenost uključuje upotrebu udžbenika, brojnih radnih listova, radne knjige, kao i pisane radove koje je samo učitelj pročitao. Nasuprot tome, pismenost u 21. stoljeću zahtijeva da djeca ne samo da komuniciraju s vršnjacima u učionici, već i čitaju e-knjige, primaju i šalju e-poštu, pronađu i vrednuju online informacije, pripremaju izvješća s prezentacijskim softverom i uspostavljaju dijalog s učenicima u drugim regijama.

Postoji mnogo načina na koje se digitalno pripovijedanje može koristiti u obrazovanju. Jedna od prvih odluka koja se donosi prilikom odlučivanja o korištenju ovog alata u nastavnom planu i programu jest hoće li učitelj stvoriti digitalne priče ili će ih učenici sami napraviti. Učitelji mogu stvoriti vlastite priče i pokazati ih svojim učenicima kao način predstavljanja novog materijala. Privlačna, multimedijalna digitalna priča može prekinuti uobičajeni tijek sata kako bi privukla pozornost učenika i povećavala njihov interes za istraživanjem novih ideja.

Ova vrsta aktivnosti može pojačati interes, pažnju i motivaciju za učenike "digitalne generacije" u današnjim učionicama. Proces može iskoristiti kreativne sposobnosti učenika dok počinju istraživati i pričati vlastite priče pri čemu uče koristiti internet za istraživanje bogatih, dubokih sadržaja tijekom analize i sinteze širokog spektra sadržaja. Osim toga, učenici koji sudjeluju u stvaranju digitalnih priča mogu razviti komunikacijske vještine učeći

organizirati svoje ideje, postavljati pitanja, izražavati mišljenja i konstruirati priče. Ono također može pomoći učenicima da nauče stvarati priče za publiku i prezentirati svoje ideje i znanje na individualan i smislen način.

Osim toga, kada se digitalne priče objavljuju na mreži, učenici imaju priliku podijeliti svoj rad s vršnjacima i stjecati dragocjeno iskustvo u kritičkoj procjeni vlastitog rada i drugih učenika, što može potaknuti napredak u emocionalnoj inteligenciji i socijalnom učenju. Digitalno pripovijedanje obuhvaća različite stilove učenja i može poticati suradnju kada učenici mogu raditi u grupama, a kod učenika razvija samopouzdanje doživljavanjem uspjeha.

Dobrobiti digitalnog pripovijedanja:

- digitalno pripovijedanje može igrati važnu ulogu u grupnom radu i suradničkom učenju u učionici
- omogućuje učenicima stvaranje multimedijalnih resursa pomoću slika, glasa, teksta i glazbe koji se mogu dijeliti s vršnjacima i širom zajednicom
- digitalna priča može biti objavljena na školskoj web stranici i dostupna drugim učenicima
- stvaranje digitalnih priča omogućit će učenicima da nauče kako biti sigurniji i odgovorniji digitalni izdavači jer auče o autorskim pravima, navodeći izvore i odgovorno korištenje osobnih podataka i slika
- angažiranje učenika i učitelja stvara bolje međusobne odnose.

Literatura:

Alismail, H. A. (2015). Integrate Digital Storytelling in Education. *Journal of Education and Practice* 6 (9).

Catapano, J. Storytelling in the Classroom as a Teaching Strategy. Preuzeto 18. 9. 2017. s: <http://www.teachhub.com/storytelling-classroom-teaching-strategy>

Dujmović, M. (2006). Storytelling as a method of efl teaching. *Metodički obzori: časopis za odgojno-obrazovnu teoriju i praksu*, 1 (1).

Favilli, E. i Cavallo, F. (2017). *Priče za laku noć mlade buntovnice*. Zagreb: Znanje d.o.o.

Green, M. C. (2004). Storytelling in Teaching. Observer The Association for Psychological Science 17 (4).

Haggarty, B. (1994). How to Prepare A Story. London: Conference Pack for the Traditional Storytelling in Education Conference.

Hearne, B. et al. (1998). *Story: From Fireplace to Cyberspace Connecting Children and Narrative*. The Graduate School of Library and Information Science University of Illinois at Urbana-Champaign 39 th Allerton Park Institute. Preuzeto 5. 1. 2018. s
https://archive.org/stream/storyfromfireplaalalle/storyfromfireplaalalle_djvu.txt

Rijavec, M. i Miljković, D. (2004). *Pričaj mi priču*. Zagreb: IEP.

Simpson, K. *The importance of storytelling*. Preuzeto 17. 5. 2017. s: <http://www.consider-ed.org.uk/the-importance-of-storytelling/>

Velički, V. (2014), *Pričanje priča – stvaranje priča Povratak izgubljenomu govoru*. Zagreb: Alfa d.d.

Telling tales A beginner's guide to Telling stories. Preuzeto 17. 5. 2017. s:
<https://sfs.org.uk/content/telling-tales-beginners-guide-telling-stories>

Using digital storytelling in the classroom (Primary). Preuzeto 17. 5. 2017. s:

<http://www.pdsttechnologyineducation.ie/en/Training/ICT-in-Classroom-PDFs/ICT-in-the-Classroom-PDFs/Using-digital-storytelling-in-the-classroom-Primary-13-04.pdf>